

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 726

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 19 iulie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR	
2.	— Decizie privind convocarea Camerei Deputaților în sesiune extraordinară	2
	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
	Decizia nr. 21 din 27 ianuarie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	3–8

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****DECIZIE
privind convocarea Camerei Deputaților
în sesiune extraordinară**

În temeiul dispozițiilor art. 66 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 84 alin. (8) și (10) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Camerei Deputaților emite prezenta decizie.

Articol unic. — (1) Camera Deputaților se convoacă în sesiune extraordinară în data de 20 iulie 2022, la ora 9.30.

(2) Proiectul ordinii de zi și proiectul programului de lucru sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta decizie.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ION-MARCEL CIOLACU

București, 19 iulie 2022.
Nr. 2.

ANEXĂ

**SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A CAMEREI DEPUTAȚILOR
20 iulie 2022****Proiectul ordinii de zi și proiectul programului de lucru pentru ziua de miercuri, 20 iulie 2022****I. Proiectul ordinii de zi**

— Proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului, semnat la Bruxelles la 5 iulie 2022, de aderare a Republicii Finlanda la Tratatul Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 4 aprilie 1949, și a Protocolului, semnat la Bruxelles la 5 iulie 2022, de aderare a Regatului Suediei la Tratatul Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 4 aprilie 1949 (PL-x 437/2022) — lege ordinară

Raport — Comisia pentru politică externă

Procedură de urgență

Prima Cameră sesizată — Data prezentării în Biroul permanent — 19.07.2022; data la care se împlinește termenul constituțional pentru dezbateri și vot final — 14.10.2022, potrivit art. 75 alin. (2) din Constituția României, republicată, și art. 113 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare

II. Proiectul programului de lucru al Camerei Deputaților pentru ziua de miercuri, 20 iulie 2022

Miercuri, 20 iulie 2022

— ora 9.30 — până la finalizare Ședința în plen a Camerei Deputaților
(prezență fizică și online)

— Aprobarea ordinii de zi a sesiunii extraordinare a Camerei Deputaților pentru ziua de 20 iulie 2022

— Dezbateri asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi

— la încheierea dezbaterilor — Vot final (prezență fizică și online)

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 21

din 27 ianuarie 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Mona-Maria Pivniceru	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana-Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Maria-Eleonora Centea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 113 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995 [art. 107 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995, republicată în temeiul art. II din Legea nr. 25/2017]”, excepție ridicată de Gheorghe Rădescu în Dosarul nr. 1.215/267/2017 al Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.328D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 1.387D/2018, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 26 alin. (1) raportat la art. 113 din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 7 februarie 2011 [actualmente art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 440 din 24 mai 2018] și a dispozițiilor art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 7 februarie 2011 [actualmente art. 59 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 440 din 24 mai 2018]”, excepție ridicată de Cristinel Stătulescu în Dosarul nr. 25.618/197/2016 al Curții de Apel Brașov — Secția penală.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 2.325D/2018, care are ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 113 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995 [art. 107 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995, republicată]”, excepție ridicată de Carmen Fotolescu în Dosarul nr. 18.656/215/2016 al Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori.

6. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

7. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 1.328D/2018, nr. 1.387D/2018 și nr. 2.325D/2018, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

8. Reprezentantul Ministerului Public apreciază că sunt întrunite condițiile pentru conexarea dosarelor.

9. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.387D/2018 și nr. 2.325D/2018 la Dosarul nr. 1.328D/2018, care a fost primul înregistrat.

10. Cauza fiind în stare de judecată, președintele de ședință acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune

concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

11. Prin Încheierea din 10 septembrie 2018 și Decizia penală nr. 1.731 din 10 decembrie 2018, pronunțate în dosarele nr. 1.215/267/2017 și nr. 18.656/215/2016, **Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 113 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995 [art. 107 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995, republicată în temeiul art. II din Legea nr. 25/2017]”**. Excepția a fost ridicată de Gheorghe Rădescu și de Carmen Fotolescu în cauze având ca obiect trimiterea în judecată a inculpaților pentru săvârșirea infracțiunii de exercitare fără drept a profesiei de avocat — prevăzută de dispozițiile art. 26 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 raportat la prevederile art. 348 din Codul penal — și, respectiv, a infracțiunii privind folosirea fără drept a denumirilor „Barou”, „Uniunea Națională a Barourilor din România”, „U.N.B.R.” ori „Uniunea Avocaților din România” sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat, precum și folosirea însemnelor specifice profesiei ori purtarea robei de avocat în alte condiții decât cele prevăzute de lege — faptă incriminată de dispozițiile art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995.

12. Prin Încheierea din 20 septembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 25.618/197/2016, **Curtea de Apel Brașov — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 26 alin. (1) raportat la art. 113 din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 7 februarie 2011 [actualmente art. 25 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 440 din 24 mai 2018] și a dispozițiilor art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 7 februarie 2011 [actualmente art. 59 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 440 din 24 mai 2018]”**. Excepția a fost ridicată de Cristinel Stătulescu într-o cauză având ca obiect trimiterea în judecată a inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii de exercitare fără drept a profesiei de avocat — prevăzută de dispozițiile art. 26 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 raportat la prevederile art. 348 din Codul penal —, a infracțiunii privind folosirea fără drept a denumirilor „Barou”, „Uniunea Națională a Barourilor din România”, „U.N.B.R.” ori „Uniunea Avocaților din România” sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat, precum și folosirea însemnelor specifice profesiei ori purtarea robei de avocat în alte condiții decât cele prevăzute de lege — faptă incriminată de prevederile art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995 — și, respectiv, a unor infracțiuni de ultraj judiciar — prevăzute de dispozițiile art. 279 alin. (1) din Codul penal.

13. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995 încalcă principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale,

principiul legalității, neretroactivitatea legii, egalitatea în drepturi, dreptul la un proces echitabil, legalitatea pedepsei, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, principiul independenței judecătorilor, precum și dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori. În acest sens, arată că, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Legea nr. 51/1995 — introduse prin Legea nr. 255/2004, care a modificat și completat legea-cadru de organizare și exercitare a profesiei de avocat —, constituirea și funcționarea de barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România sunt interzise. Această normă a intrat însă în vigoare ulterior înființării — prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă — a barourilor contestate. Întrucât legea civilă nu retroactivează, norma menționată nu se aplică barourilor înființate anterior intrării ei în vigoare, astfel că nu se poate trage concluzia că aceste barouri ar fi fost desființate. Raportat la această situație, consideră că nu se poate susține că un drept dobândit printr-o hotărâre judecătorească ar fi lipsit de legitimitate. Arată că legiuitorul nu poate să dispună nici chiar prin lege asupra unui drept câștigat printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. Chiar dacă principiul puterii de lucru judecat nu este un principiu constituțional, încălcarea lui contravine principiului separației puterilor în stat, întrucât legiuitorul nu poate desființa hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, intervenind astfel în procesul de realizare a justiției. Invocă și jurisprudența Curții Constituționale, și anume deciziile nr. 6 din 11 noiembrie 1992, nr. 96 din 24 septembrie 1996, nr. 259 din 24 septembrie 2002 și nr. 1.055 din 9 octombrie 2008. De asemenea, autorul excepției Cristinel Stătuțescu arată că dispozițiile art. 26 alin. (1) și ale art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995 au fost introduse — la data de 26 iunie 2004 — prin Legea nr. 255/2004, ulterior înființării — la data de 20 iunie 2004 — a „Baroului și U.N.B.R.-ului” al căror membru este, ceea ce înseamnă că legea nouă i s-a aplicat cu încălcarea principiului constituțional al neretroactivității legii. Totodată, condamnarea sa a fost pronunțată în baza prevederilor art. 26 alin. (1) și ale art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995, raportate la dispozițiile art. 348 din noul Cod penal, fiind pedepsit de două ori pentru aceeași faptă, deși îndeplinea condiția autorizării, conform deciziilor nr. 500 din 26 august 2008, nr. 500A din 28 august 2009 și nr. 500B din data de 26 mai 2011, emise de așa-numita „Uniune Națională a Barourilor din România”, cu sediul în Str. Academiei nr. 4—6, sector 3, București, având cod fiscal nr. 20626000, eliberat la data de 18 ianuarie 2007. Totodată, arată că Uniunea mai sus menționată „are drept de folosință, de utilizare și de exclusivitate” asupra mărcilor „Uniunea Națională a Barourilor din România” și „Baroul București”. Mai susține că dispozițiile art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995 sunt lipsite de claritate și previzibilitate, întrucât nu răspund la întrebarea care sunt persoanele ce nu pot folosi denumirile „Barou”, „Uniunea Națională a Barourilor din România”, „U.N.B.R.” ori „Uniunea Avocaților din România” și denumirile specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat și nici însemnele specifice profesiei, respectiv „unde nu pot fi folosite însemnele și denumirile arătate”. Arată că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prevederile art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacra principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie. Rezultă, astfel, că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice

pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora [Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi — S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99 și Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91]. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. De asemenea, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că o noțiune legală poate avea un conținut și un înțeles autonom, diferit de la o lege la alta, cu condiția ca legea care utilizează termenul respectiv să îl și definească. În caz contrar, destinatarul normei este acela care va stabili înțelesul acelei noțiuni, de la caz la caz, printr-o apreciere care nu poate fi decât una subiectivă și, în consecință, discreționară (Decizia nr. 390 din 2 iulie 2014, paragraful 31). Totodată, marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, poate fi limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale. Legiuitorul trebuie să dozeze folosirea mijloacelor juridice în funcție de valoarea socială ocrotită, respectarea Constituției fiind obligatorie, de unde rezultă că Parlamentul nu-și poate exercita competența de incriminare și de dezincriminare a unor fapte antisociale decât cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Constituție (Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014). Astfel, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte ca infracțiune trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul *ultima ratio*, care are semnificația comună de procedeu sau metodă ultimă folosită pentru a atinge scopul urmărit, acela de a apăra ordinea de drept. Din perspectiva principiului *ultima ratio*, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală.

14. Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori, contrar prevederilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia cu privire la temeinicia excepției de neconstituționalitate care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.328D/2018. Aceeași instanță, în complet diferit, apreciază — în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.325D/2018 — că „excepția este neîntemeiată, dispozițiile de lege criticate îndeplinind condițiile de constituționalitate în raport de prevederile constituționale invocate”.

15. Curtea de Apel Brașov — Secția penală consideră ca fiind neîntemeiată excepția de neconstituționalitate, întrucât textele de lege criticate sunt în concordanță cu prevederile

constituționale și convenționale menționate de autorul excepției. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume deciziile nr. 321 din 14 septembrie 2004, nr. 806 din 9 noiembrie 2006, nr. 412 din 8 octombrie 2013, nr. 144 din 18 martie 2014 și nr. 509 din 30 iunie 2015.

16. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

17. **Avocatul Poporului**, în Dosarul nr. 1.387D/2018, apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, invocând, în acest sens, deciziile nr. 412 din 8 octombrie 2013 și nr. 349 din 11 mai 2017. Astfel, subliniază că avocatura este un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, profesia de avocat putând fi exercitată de persoane selectate în acest sens potrivit unor criterii legale. Mai arată că exercitarea unei profesii sau a unei meserii trebuie să se facă cu respectarea normelor în vigoare și că legiuitorul este îndreptățit să impună condiții specifice pentru desfășurarea diferitelor activități. Consideră că interdicția înființării de barouri cu activitate paralelă cu cea a Uniunii Naționale a Barourilor din România este necesară în societatea românească, având ca finalitate înfăptuirea justiției în condiții de încredere a cetățenilor în sistemul judiciar.

18. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

19. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

20. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011. În temeiul prevederilor art. II din Legea nr. 25/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 210 din 28 martie 2017), Legea nr. 51/1995 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 mai 2018, dându-se textelor o nouă numerotare, astfel că art. 26, art. 60 alin. (6) și art. 113 din Legea nr. 51/1995, republicată în 2011, au devenit art. 25, art. 59 alin. (6) și, respectiv, art. 107 din aceeași lege, republicată în 2018. Curtea se va pronunța însă asupra textelor de lege criticate având în vedere numerotarea și cuprinsul care au produs efecte în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Astfel, dispozițiile art. 26 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, republicată în 2011, au fost modificate prin prevederile art. I pct. 11 din Legea nr. 25/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 210 din 28 martie 2017. Având în vedere însă că în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a produs efecte norma prevăzută de dispozițiile art. 26 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 în forma în vigoare anterior modificării prin Legea nr. 25/2017, Curtea se va pronunța asupra dispozițiilor art. 26 alin. (1) din Legea nr. 51/1995, republicată în 2011, în redactarea anterioară

modificării aduse prin Legea nr. 25/2017. Totodată, dispozițiile art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995 au produs efecte în cauză în forma modificată prin prevederile art. 51 pct.3 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012. Prin urmare, Curtea se va pronunța asupra dispozițiilor art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995, republicată în 2011, în redactarea ulterioară modificării prin Legea nr. 187/2012, dar anterioară modificării prin Legea nr. 25/2017. Textele de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 26 alin. (1): „(1) *Exercitarea oricărei activități de asistență juridică specifică profesiei de avocat și prevăzută la art. 3 de către o persoană fizică sau juridică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou și pe tabloul avocaților aceluși barou constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.*”;

— Art. 60 alin. (6): „(6) *Folosirea fără drept a denumirilor «Barou», «Uniunea Națională a Barourilor din România», «U.N.B.R.» ori «Uniunea Avocaților din România» sau a denumirilor specifice formelor de exercitare a profesiei de avocat, precum și folosirea însemnelor specifice profesiei ori purtarea robei de avocat în alte condiții decât cele prevăzute de prezenta lege constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.*”;

— Art. 113: „(1) *La data intrării în vigoare a prezentei legi persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.*”

(2) *De asemenea, la data intrării în vigoare a prezentei legi încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi.*

(3) *Prevederile alin. (1) și (2) nu se aplică profesiei de consilier juridic, care va fi exercitată potrivit dispozițiilor Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, cu completările ulterioare.*

(4) *Consiliile și decanii barourilor au obligația și autorizarea să urmărească ducerea la îndeplinire a prevederilor alin. (1) și (2) și să ia măsurile legale în acest sens.*”

21. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorii excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, ale art. 15 alin. (2) referitor la neretroactivitatea legii, ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil, ale art. 23 alin. (12) privind legalitatea pedepsei, ale art. 52 referitor la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și ale art. 124 alin. (3) privind independența judecătorilor, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 6 paragraful 1 referitor la dreptul la un proces echitabil și ale art. 7 paragraful 1 privind legalitatea incriminării și a pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectiv ale art. 4 privind dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori din Protocolul nr. 7 la Convenție.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995, în redactarea criticată, au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la

aceleași prevederi din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — invocate și în prezenta cauză — și față de critici similare.

23. Astfel, prin Decizia nr. 30 din 19 ianuarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 292 din 23 martie 2021, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate, reținând, în paragrafele 30 și 31, că dispozițiile de lege criticate oferă instanțelor de judecată cadrul legal pentru a veghea ca desfășurarea fiecărui proces, indiferent de ramura de drept în care acesta a fost declanșat, să aibă loc cu respectarea dreptului la apărare, garanție a dreptului la un proces echitabil. În acest mod, instanțele se asigură că dreptul la apărare va fi materializat într-un act profesional de calitate, apt să-i confere eficiență și efectivitate. Acesta este unul dintre mecanismele prin care legiuitorul a înțeles să aplice — în cadrul oricărui proces — prevederile art. 24 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora dreptul la apărare este garantat. De altfel — ținând cont de prevederile art. 2 alin. (3) și ale art. 4 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, potrivit căreia „*judecătorii și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii*” —, prin Decizia nr. XXVII din 16 aprilie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 14 noiembrie 2007, pronunțată în recurs în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că se impune ca organele judiciare să ia nu numai măsurile necesare asigurării apărării învinutului sau inculpatului în procesul penal, atunci când aceasta este, potrivit legii, obligatorie, ci și să observe ca asistența juridică să fie acordată de o persoană care a dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 255/2004, pentru că, altfel, asistența juridică acordată echivalează cu o lipsă de apărare. Așadar, prin decizia precitată, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că asistența juridică acordată în procesul penal unui inculpat sau învinuit de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995, modificată și completată prin Legea nr. 255/2004, echivalează cu lipsa de apărare a acestuia. În motivarea acestei decizii, instanța supremă a reținut că, prin Legea nr. 51/1995, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 255/2004, sunt reglementate condițiile exercitării profesiei de avocat corelativ cu dispozițiile din Codul de procedură penală referitoare la asigurarea dreptului la apărare pentru învinuit sau inculpat, pe întreg parcursul procesului penal, precum și la caracterul absolut al nulității de care sunt lovite actele îndeplinite în lipsa apărătorului atunci când prezența și asistența juridică ce trebuie acordate de acesta sunt obligatorii, potrivit legii. Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție a observat că, de vreme ce Legea nr. 51/1995 — care are caracter de lege specială cu privire la modul de exercitare a profesiei de avocat — conține anumite cerințe imperative, este de la sine înțeles că nu este posibilă îndeplinirea unei asemenea profesii în afara cadrului instituționalizat de acest act normativ.

24. La rândul său, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 30 din 19 ianuarie 2021, mai sus menționată, paragraful 32, a reamintit jurisprudența sa în materie, prin care a statuat că avocatura reprezintă un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar profesia de avocat este exercitată de un corp profesional selectat și care funcționează după reguli stabilite de lege. Această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată neconstituțională, având în vedere că scopul Legii nr. 51/1995 este asigurarea unei asistențe juridice calificate, iar normele în baza cărora este organizată și exercitată profesia de avocat nu încalcă prevederile constituționale invocate în susținerea criticilor de neconstituționalitate (Decizia nr. 379 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 731 din

27 noiembrie 2013, Decizia nr. 155 din 17 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 17 aprilie 2015, paragraful 14, și Decizia nr. 158 din 14 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 25 mai 2017, paragrafele 19 și 20). Astfel, cei care doresc să practice profesia de avocat sunt datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta (Decizia nr. 806 din 9 septembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 17 ianuarie 2007). Deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să aibă loc într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive, rațiuni care au impus constituirea unor structuri organizatorice unitare și prohibirea constituirii în paralel a altor structuri destinate practicării aceleiași activități, fără suport legal (Decizia nr. 379 din 24 septembrie 2013, precitată, Decizia nr. 129 din 13 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 22 aprilie 2014, și Decizia nr. 158 din 14 martie 2017, precitată, paragraful 21).

25. De asemenea, prin Decizia nr. 30 din 19 ianuarie 2021, citată anterior, paragrafele 33 și 34, Curtea a reținut că incriminarea și sancționarea faptelor de exercitare fără drept a unor profesii sau activități, pentru care se cere o anumită pregătire și, în consecință, sunt supuse autorizării, exprimă necesitatea apărării unor valori sociale de o importanță deosebită, inclusiv viața și integritatea fizică și psihică ale persoanei, precum și interesele patrimoniale ale acesteia. Societatea nu poate îngădui ca anumite profesii, precum aceea de medic sau de farmacist, să fie practicate de persoane fără calificare și să nu fie angajată răspunderea necesară în caz de urmări periculoase ori păgubitoare. Faptul că cerințe similare, cu aceleași consecințe juridice, au fost impuse și profesiei de avocat constituie o opțiune a legiuitorului, care intră în marja de apreciere a Parlamentului în cadrul activității sale de legiferare (Decizia nr. 339 din 10 aprilie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 1 iunie 2012). De asemenea, Curtea a constatat că organizarea avocaților în barouri și a barourilor în Uniunea Avocaților din România nu contravine normelor din Constituție invocate și în prezenta cauză. Astfel, Curtea a reținut că, potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) și (3) din Legea nr. 51/1995, profesia de avocat se exercită numai de avocații înscriși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, constituirea și funcționarea de barouri în afara acestei uniuni fiind interzise, iar actele de constituire și de înregistrare ale acestora — nule de drept. Organizarea exercitării prin lege a profesiei de avocat, ca de altfel a oricărei alte activități care prezintă interes pentru societate, este firească și necesară, în vederea stabilirii competenței, a mijloacelor și a modului în care se poate exercita această profesie, precum și a limitelor dincolo de care s-ar încălca drepturile altor persoane sau categorii profesionale. Curtea a constatat că legiuitorul are libertatea de a reglementa condițiile în care pot fi constituite, organizate și în care funcționează diferite tipuri și forme de asociație, inclusiv să dispună constituirea obligatorie a unor asociații pentru exercitarea unor profesii ori îndeplinirea unor atribuții de interes public, având în vedere dispozițiile art. 9 fraza întâi din Constituție, potrivit căreia „*Sindicatelor, patronatelor și asociațiilor profesionale se constituie și își desfășoară activitatea potrivit statutelor lor, în condițiile legii*”. Barourile și Uniunea Națională a Barourilor din România, precum și camerele notarilor publici sunt asociații profesionale cu un specific deosebit, întrucât întreaga activitate desfășurată de aceste asociații și de membrii lor este una de interes public, ceea ce impune o reglementare legală mai cuprinzătoare, chiar și în ceea ce privește calitățile membrilor, condițiile de organizare și funcționare, nedemnitățile, incompatibilitățile, răspunderea disciplinară și altele (Decizia

nr. 321 din 14 septembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.144 din 3 decembrie 2014, și Decizia nr. 509 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 3 august 2015, paragrafele 22, 23 și 26). Astfel, Curtea a statuat că dispozițiile de lege criticate au fost edictate de legiuitor cu scopul de a proteja relațiile sociale referitoare la exercitarea unei profesii liberale, respectiv profesia de avocat, astfel încât aceasta, ca de altfel și alte profesii reglementate de norme speciale, se poate exercita numai cu respectarea legii, iar nu împotriva ei.

26. În ceea ce privește respectarea cerințelor referitoare la calitatea legii, prin Decizia nr. 30 din 19 ianuarie 2021, mai sus menționată, paragraful 35, Curtea a constatat că dispozițiile art. 60 alin. (6) din Legea nr. 51/1995 sunt clare și neechivoce, fiind în concordanță cu prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât destinatarul normei penale de incriminare are posibilitatea să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea ei, sens în care își poate adapta conduita în mod corespunzător. În acest sens, Curtea a statuat în jurisprudența sa (Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012) că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificilă redactarea unor legi de o precizie totală, iar o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, și Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011).

27. Referitor la dispozițiile art. 113 din Legea nr. 51/1995, prin Decizia nr. 30 din 19 ianuarie 2021, citată anterior, paragrafele 37 și 38, Curtea a constatat că nulitatea actelor de constituire și de înregistrare de barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România, dispusă prin prevederile art. 1 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, precum și încetarea de drept a efectelor oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare prevederilor legale, în temeiul dispozițiilor art. 113 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995, reprezintă intenția legiuitorului ca profesia de avocat să se exercite numai cu respectarea legii, iar nu împotriva ei. Totodată, Curtea a reținut că, prin Decizia nr. 15 din 21 septembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 816 din 3 noiembrie 2015 — referitoare la recursul în interesul legii privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul penal (corespondent al art. 281 din Codul penal din 1969) în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995 — Înalta Curte de Casație și Justiție a analizat modul în care au fost reglementate organizarea și exercitarea profesiei de avocat în România. Cu acest prilej, instanța supremă a reținut că din succesiunea în timp a actelor normative rezultă că formele de organizare la nivel teritorial a profesiei de avocat, indiferent de denumirea acestora („barouri”, „colegii”), nu au fost niciodată desființate în România, operațiunea juridică utilizată de legiuitor fiind aceea a transformării persoanei juridice, în sensul că prin același act normativ s-a prevăzut desființarea persoanelor juridice existente, concomitent cu înființarea în locul acestora a unor alte persoane juridice, ca succesoare în drepturi și obligații

ale celor dintâi. Aceeași este situația și în privința formelor de organizare la nivel național („Uniunea Avocaților din România”, „Uniunea Barourilor din România”, „Uniunea Colegiilor de Avocați din România”, „Consiliul Central al Colegiilor de Avocați”, „Uniunea Națională a Barourilor din România”), cu singura mențiune că pentru o scurtă perioadă de timp (între 14 februarie 1950 și 21 iulie 1954) profesia de avocat a rămas fără o structură organizatorică la nivel național. Din această perspectivă, în România a existat o continuitate a organizării și exercitării profesiei de avocat, iar înființarea persoanelor juridice succesoare s-a făcut direct în temeiul legii, fără nicio altă formalitate ulterioară. S-a subliniat, totodată, faptul că Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează forme unice și exclusive de organizare profesională a avocaților în România, în sensul că această profesie poate fi exercitată numai de avocați înscriși în barou (existând și funcționând câte un singur barou în fiecare județ), care face parte din Uniunea Națională a Barourilor din România, ca unică structură națională a ordinului profesional al avocaților din România. Așa fiind, prin Decizia nr. 15 din 21 septembrie 2015, precitată, instanța supremă a statuat că persoanele care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor barouri paralele cu cele care ființează în temeiul legii, indiferent dacă acestea au fost/vor fi (fost) constituite după intrarea în vigoare a Legii nr. 255/2004 ori au existat și anterior, dar și-au continuat activitatea ulterior acestei date, au reprezentarea subiectivă a faptului că acționează dincolo de cadrul legal în vigoare, căci acesta are suficientă precizie și claritate pentru a permite destinatarilor ei să îl înțeleagă și să-și conformeze conduita dispozițiilor sale, fiind astfel exclusă posibilitatea invocării erorii, ca o cauză de neimputabilitate prevăzută de art. 30 din Codul penal. Cu alte cuvinte, latura subiectivă a infracțiunii analizate se află în strânsă legătură cu latura ei obiectivă, mai precis cu cerința esențială a exercitării „fără drept” a activităților specifice profesiei de avocat, a cărei îndeplinire conduce la concluzia că o persoană aflată într-o asemenea situație acționează cu intenția de a leza valorile sociale ocrotite prin norma juridică incriminatoare, urmând ca organele judiciare să analizeze *in concreto* vinovăția fiecărei persoane cercetate pentru săvârșirea acestei infracțiuni.

28. Tot prin Decizia nr. 30 din 19 ianuarie 2021, citată anterior, paragraful 39, Curtea Constituțională a reținut că problema referitoare la modul de exercitare a profesiei de avocat în România a format și obiectul analizei Curții Europene a Drepturilor Omului, care, prin Decizia de admisibilitate din 12 octombrie 2004, pronunțată în Cauza *Pompiliu Bota împotriva României*, a declarat ca inadmisibilă cererea cu privire la încălcarea libertății de asociere, consacrată de prevederile art. 11 din Convenție. Astfel, Curtea de la Strasbourg a reținut că printre obiectivele statutare ale asociației al cărei președinte este reclamantul figura crearea de barouri, ceea ce contravenea dispozițiilor Legii nr. 51/1995, care interzice crearea de barouri și exercitarea profesiei de avocat în afara Uniunii Avocaților din România, aceasta din urmă neputând fi analizată ca o asociație în sensul prevederilor art. 11 din Convenție, întrucât ordinele profesiilor liberale sunt instituții de drept public, reglementate de lege și care urmăresc scopuri de interes general.

29. În același sens sunt și Decizia nr. 349 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 660 din 10 august 2017, Decizia nr. 160 din 27 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 471 din 7 iunie 2018, Decizia nr. 182 din 29 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 531 din 27 iunie 2018, Decizia nr. 502 din 17 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din 31 octombrie 2019, și Decizia nr. 514 din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770 din 24 august 2020.

30. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate cu privire la dispozițiile art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

32. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gheorghe Rădescu în Dosarul nr. 1.215/267/2017 și de Carmen Fotolescu în Dosarul nr. 18.656/215/2016 ale Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori și de Cristinel Stătulescu în Dosarul nr. 25.618/197/2016 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și constată că dispozițiile art. 26 alin. (1), ale art. 60 alin. (6) și ale art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori și Curții de Apel Brașov — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 ianuarie 2022.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. **MONA-MARIA PIVNICERU**

Magistrat-asistent,
Oana-Cristina Puică

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

